

UCHWAŁA NR XLVI/646/18
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

z dnia 28 czerwca 2018 r.

w sprawie zmiany Uchwały Nr XXXVII/535/17 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 października 2017 r. w sprawie likwidacji wojewódzkiej samorządowej jednostki organizacyjnej – jednostki budżetowej pod nazwą Świętokrzyski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Kielcach

Na podstawie art. 12 ust. 1 pkt 2, ust. 3 i ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (j.t. Dz.U. z 2017r. poz. 2077 z późn.zm.) art. 18 punkt 19 lit. f ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o Samorządzie województwa (j.t. Dz.U. z 2018r. poz. 913 z pón. zm.) uchwała się co następuje:

§ 1. W uchwale Nr XXXVII/535/17 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 października 2017r. w sprawie likwidacji wojewódzkiej samorządowej jednostki organizacyjnej – jednostki budżetowej pod nazwą Świętokrzyski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Kielcach zmienia się w §2 pkt.2, który w miejsce dotychczasowej treści otrzymuje brzmienie:

„2) zakończenia likwidacji jednostki budżetowej z dniem 31 marca 2019 r.”.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Świętokrzyskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Sejmiku

Arkadiusz Bąk

UZASADNIENIE

Sejmik Województwa Świętokrzyskiego w uchwale z dnia 23 października 2017r. Nr XXXVII/535/17 w sprawie likwidacji wojewódzkiej samorządowej jednostki organizacyjnej – jednostki budżetowej pod nazwą Świętokrzyski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Kielcach określił terminy :

- rozpoczęcia likwidacji na dzień 1 stycznia 2018r.,
- zakończenia likwidacji na dzień 30 czerwca 2018r.

Zarząd Województwa uchwałą Nr 3467/18 z dnia 24 stycznia 2018r. zatwierdził harmonogram czynności związanych z likwidacją Świętokrzyskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Kielcach (ŚZMiUW).

Zarząd Województwa w dniu 16 maja 2018r. przyjął sporządzoną przez likwidatora „Informację w zakresie realizacji zadań i czynności związanych z likwidacją wojewódzkiej samorządowej jednostki budżetowej pod nazwą Świętokrzyski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Kielcach”. Informacja zawiera wykaz realizowanych zadań wynikających z harmonogramu czynności związanych z likwidacją. Na podstawie informacji zidentyfikowano problemy związane z procesem likwidacji ŚZMiUW.

Zasadniczy problem dotyczy opóźnień w przejmowaniu zadań oraz mienia przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie (PGW Wody Polskie). Przepisy przejściowe ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. 2017.1566 ze zm.) przewidują przekazywanie zadań i mienia w formie dwustronnych czynności, w postaci potwierdzonych wykazów lub protokołów zdawczo – odbiorczych. Czynności te, wymagają wspólnych ustaleń przedstawicieli Marszałka Województwa i PGW Polskich Wód co do rodzaju oraz stanu przekazywanych zadań i mienia. W dalszej kolejności będzie konieczne pozyskanie decyzji administracyjnych właściwych organów administracji w zakresie :

a/ przekazania reprezentacji Skarbu Państwa w sprawach związanych z wodami i gruntami pokrytymi wodami, nieruchomościami gruntowymi oraz położonych na tych nieruchomościach budynkach i urządzeniach (art. 528 ust. 6 ustawy Prawo wodne),

b/ wygaśnięcia trwałego zarządu lub posiadania nieruchomości bez tytułu prawnego, art. 531 ust. 2 i 6 ustawy Prawo wodne)

- które, to zadania i mienie przed zmianą ustawy Prawo wodne należały do Marszałka Województwa.

W PGW Wody Polskie do kwietnia 2018r. wystąpiły problemy związane z reprezentacją jednostek organizacyjnych tego podmiotu (regionalnych zarządów gospodarki wodnej, zarządów zlewni, nadzorów wodnych). Zmiany personalne oraz ograniczony zakres udzielanych pełnomocnictw osobom kierującym jednostkami Wód Polskich utrudniał działania. Przekazane przez likwidatora ŚZMiUW, wykazy lub protokoły były zwracane do wyjaśnień. Korespondencja niejednokrotnie pozostawała bez odpowiedzi. Zmianie ulegały także wytyczne PGW Wody Polskie co do sposobu opracowania dokumentów. Należy stwierdzić, iż podjęcie przez PGW Wody Polskie czynności związanych z przejmowaniem zadań i mienia nastąpiło z opóźnieniem, co najmniej 5 miesięcznym.

Istotnym problemem jest odmowa przejmowania przez PGW Wody Polskie urządzeń takich jak: przepusty, mosty, drogi dojazdowe. Według Prezesa Wód Polskich takie urządzenia nie mogą być przejęte gdyż nie stanowią urządzeń wodnych w świetle definicji zawartej w ustawie Prawo wodne. Obecnie przez RZGW Kraków od likwidatora ŚZMiUW przejmowane są tylko wały przeciwpowodziowe i przepompownie. Wykazy z pozostałym mieniem oczekują na weryfikację.

Wątpliwości dotyczą co najmniej 18% środków trwałych ujętych w ewidencji likwidowanego ŚZMiUW z grupy 2-budowle (60 pozycji). Są to przede wszystkim mosty, przepusty i drogi rolnicze. Niektóre ze środków trwałych ujętych w ewidencji ŚZMiUW są trudne do identyfikacji w naturze gdyż w ich opisie (ze względu na ograniczoną ilość znaków) posługiwano się skróconymi nazwami

zadań np. „Ślasków Duży”, „Sędziejowice” lub nazwami rzek. Pod tymi nazwami kryją się zadania realizowane w latach 60-90 ubiegłego wieku przez byłe państwowe jednostki organizacyjne. Nie znając zakresu poszczególnych zadań, trudno zidentyfikować jakiego rodzaju urządzenia zostały wykonane w ich ramach (urządzenie wodne, regulacje, wzmocnienie brzegów rzek itp.). Każda z pozycji wymaga indywidualnej analizy dokumentów źródłowych – archiwalnych. Szczególnie skomplikowany jest status 12 tzw. rejonowych magazynków przeciwpowodziowych, usytuowanych na gruntach prywatnych lub gminnych.

Wykazy środków trwałych obejmują także obiekty, które mimo braku dokumentów źródłowych, zostały ujęte w ewidencji likwidowanego ŚZMiUW w związku z reformą administracyjną kraju w 1998 roku od państwowych jednostek - Wojewódzkich Zarządów Melioracji i Urządzeń Wodnych w Kielcach i Tarnobrzegu. W toku są postępowania administracyjne zainicjowane wnioskami ŚZMiUW, których przedmiotem jest wykreślenie z ewidencji gruntów i budynków ŚZMiUW jako podmiotu władającego gruntami Skarbu Państwa. Postępowania te będą podlegać sukcesywnie akończeniu właściwymi decyzjami administracyjnymi organów ewidencyjnych .

Nieprzejęcie przez PGW Wody Polskie składników mienia, takich jak: nieruchomości gruntowe pokryte powierzchniowymi wodami płynącymi (7087 pozycji), urządzenia piętrzące z wykazem nieruchomości gruntowych (887 pozycji), pozostałe urządzenia wodne z wykazem nieruchomości gruntowych (z 2025 pozycji przejęto 1526) oraz środki trwałe stopniowo umarżane (401 pozycji) - wymaga podjęcia przez likwidatora ŚZMiUW dalszych czynności wyjaśniających w zakresie stanu prawnego tych gruntów, budowli, urządzeń. Konieczne będą rozstrzygnięcia związane z zagospodarowaniem tych składników mienia, których przejęcia Wody Polskie ostatecznie odmówią. Należy zaplanować czas na takie procedury jak, przekazanie mienia innym niż Wody Polskie podmiotom zainteresowanym, uzyskanie decyzji o rozbiórce, likwidacja lub inny sposób zagospodarowania środków trwałych. W chwili obecnej skala zjawiska jest niedookreślona.

PGW Wody Polskie zaproponowały powołanie zespołów przy regionalnych zarządach gospodarki wodnej, których zadaniem będzie weryfikacja przekazywanego mienia. Proponuje się aby w składzie zespołów znajdowali się przedstawiciele likwidowanych samorządowych jednostek organizacyjnych. Celowym jest aby przedstawicielami ŚZMiUW pozostawały osoby, które posiadają aktualną i historyczną wiedzę co do stanu środków trwałych jednostki.

Opóźnienia związane są także z przekazaniem PGW Wodom Polskim środków pieniężnych z tytułu zabezpieczenia należytego wykonania umów zawartych w związku z realizacją zadań zleconych, które są zdeponowane na rachunkach bankowych ŚZMiUW oraz gwarancji bankowych/firm ubezpieczeniowych otrzymanych od wykonawców tytułem zabezpieczenia. Środki pieniężne oraz dokumenty gwarancyjne mogą być przekazane przez likwidatora ŚZMiUW wyłącznie z chwilą potwierdzenia przez PGW Wody Polskie wstąpienia do umów i wykonywania uprawnień z tytułu rękojmi lub gwarancji. Dotychczas nie uzyskano od PGW Wód Polskich oświadczenia o wstąpieniu w prawa i obowiązki Województwa Świętokrzyskiego – Świętokrzyskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych jako zamawiającego w umowach, które stanowiły źródło powyższych zabezpieczeń pieniężnych i gwarancji. Likwidator ŚZMiUW nie dysponuje środkami dyscyplinującymi PGW Wody Polskie do wykonania obowiązków określonych w art. 534 ust.1 pkt. 3 oraz 536 ust.1 i 2 ustawy Prawo wodne. Utrudnia to proces likwidacji ŚZMiUW.

Spowolnienie procesu likwidacji jest także następstwem wymogów archiwizacji zgromadzonych w ŚMiUW dokumentów. Jest to proces pracochłonny i rozciągnięty w czasie. Przed przekazaniem materiałów archiwalnych należy je uporządkować, zewidencjonować i zabezpieczyć zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz poinformować Archiwum Państwowe o rozpoczęciu procesu przygotowania i przekazania materiałów archiwalnych (kat. A). Pomimo wykonania przez ŚZMiUW powyższych czynności Archiwum Państwowe w Kielcach nie przekazało dotychczas wytycznych co do terminu oraz sposobu przyjęcia materiałów archiwalnych. Problemem będzie przekazanie dokumentacji niearchiwalnej (kat. B) m.in. z lat 2013-2017 (dokumentacja księgową, przetargową,

organizacyjna) oraz dokumentacji osobowej i płacowej, którą zgodnie z ustawą z 14 lipca 1983r. o Narodowym zasobie archiwalnym i archiwach należy przekazać do jednostki organizacyjnej przejmującej kompetencje i zadania jednostki likwidowanej. PGW Wody Polskie nie wykazuje woli przejęcia tej dokumentacji .

Opóźnienie w likwidacji ŚZMiUW generuje także spór w przedmiocie trybu przystępowania PGW Wody Polskie do spraw sądowych i administracyjnych, toczących się dotychczas z udziałem Marszałka Województwa lub Dyrektora ŚZMiUW. Jest to rezultat niejasno sformułowanego art. 534 ust.5 ustawy Prawo wodne. Orzecznictwo sądów nie wykształciło dotychczas jednolitej wykładni. W każdej ze spraw musi zapaść indywidualne rozstrzygnięcie właściwego sądu co do dalszego statusu procesowego Województwa Świętokrzyskiego lub ŚZMiUW. Szczególne znaczenie ma sprawa pozwu zbiorowego zakończona nieprawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Krakowie sygnatura akt IC1419/10. W wyroku ustalono solidarną odpowiedzialność Województwa Świętokrzyskiego i Skarbu Państwa z tytułu szkód powodziowych w Sandomierzu w roku 2010. Sprawa oczekuje na rozstrzygnięcie przez Sąd Apelacyjny w Krakowie apelacji Skarbu Państwa i Województwa. Z uwagi na rangę sądu, należy przyjąć, iż wyrok w tej sprawie wyznaczy linię orzecniczą sądów w sprawie przystępowania PGW Wody Polskie do postępowań sądowych. Rozpatrzenie w/w sprawy nastąpi jednak nie wcześniej niż do końca I kwartału 2019r.

Wymaga dokonania rozliczenia z PGW Wody Polskie wypłata przez ŚZMiUW dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników. W świetle stanowiska Prezesa PGW Wody Polskie prezentowanego publicznie o odmowie pokrycia przez Wody Polskie wydatków z tego tytułu, ŚZMiUW będzie zmuszony wystąpić na drogę sądową w związku z zasadą solidarnej odpowiedzialności nowego pracodawcy Wód Polskich i byłego pracodawcy ŚZMiUW za wypłatę należności pracownikom z tytułu zatrudnienia przed dniem 1 stycznia 2018r. (art.542 ust.5 ustawy).

Zakres i charakter problemów związanych z przekazywaniem zadań oraz mienia PGW Wodom Polskim powoduje, iż nie jest możliwe zakończenie likwidacji Świętokrzyskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Kielcach w terminie określonym uchwałą Nr XXXVII/535/17 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego, tj. do 30 czerwca 2018r. Uzasadnia to zmianę uchwały w części dotyczącej zakończenia likwidacji. Uwzględniając skalę opóźnień w procesie likwidacji jednostki oraz zakres koniecznych do podjęcia działań proponuje się termin do dnia 31 marca 2019 r.

Wnioskowany termin zakończenia procesu likwidacji wynika z okoliczności, iż opóźnienie w przejmowaniu przez Wody Polskie dokumentów i majątku wynosi prawie pięć miesięcy. Należy więc przyjąć, że czynności związane z weryfikacją i przekazaniem mienia, zadań a także sporządzenie rocznych sprawozdań finansowych i z działalności jednostki w likwidacji zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa (art. 52 ustawy o rachunkowości) zostaną zrealizowane nie później niż do 31 marca 2019r.

Celowe jest kontynuowanie likwidacji ŚZMiUW w dotychczasowej formie organizacyjnej z następujących przyczyn:

1. W świetle przepisów uchylonej ustawy Prawo wodne z 2001r. mienie Skarbu Państwa związane z gospodarowaniem wodami nie stanowiło i nie mogło stanowić mienia województwa jako jednostki samorządu terytorialnego. Wyłącznym dysponentem mienia był Marszałek, który reprezentował Skarb Państwa. Zniesienie obowiązków Marszałka powoduje konieczność podjęcia czynności, które wymagają organizacyjnego wyodrębnienia. Czynności w tym zakresie nie mogą być podejmowane przez organy samorządu województwa (sejmik i zarząd) gdyż nie dotyczą mienia województwa. W tym stanie rzeczy niecelowym jest powierzanie obsługi tych zadań Urzędowi Marszałkowskiemu jako aparatowi pomocniczemu organów województwa .

2. Uwzględnienia wymaga specyfika mienia w aspekcie prawnym i technicznym. Dotyczy to w

szczegółności urządzeń melioracyjnych, które nie są częściami składowymi gruntu a posiadają specjalistyczne przeznaczenie. Przejęcie przez Urząd Marszałkowski tego mienia, którego stan prawny nie jest ustalony a zarządzanie wymaga specjalistycznej wiedzy jest niecelowe. Zachowanie dotychczasowej formy organizacyjnego wyodrębnienia jednostki pozwala na wykorzystanie wiedzy historycznej, źródłowej, technicznej pracowników ŚZMiUW w zakresie powstania tych urządzeń, ich aktualnego wykorzystywania oraz możliwości rozdysponowania.

3. Nie jest możliwe przekazanie do Archiwum Państwowego w terminie do 30 czerwca br. dokumentów archiwalnych likwidowanej jednostki. Przekazywanie dokumentacji nieprzejętej przez Archiwum do Urzędu Marszałkowskiego należy uznać za nieracjonalne z uwagi na liczbę i rodzaj dokumentów archiwalnych;

4. Zachowanie bytu ŚZMiUW w stanie likwidacji jest uzasadnione tym, że w większości spraw sądowych Województwo jest reprezentowane przez dyrektora ŚZMiUW, działającego z upoważnienia Zarządu Województwa lub jednoosobowo Marszałka. Taka reprezentacja strony w postępowaniach zwiększa prawdopodobieństwo, iż w miejsce Województwa w tych sprawach wstąpią Wody Polskie, zwalniając tym samym Województwo Świętokrzyskie z udziału w postępowaniach.